

Průtahy v řízení

Okolnost, že účastník nepřiměřeně dlouhého přestupkového řízení má zajištěné uhrazení uložené pokuty třetí osobou, nevyvrací domněnku vzniku nemajetkové újmy, byť takovou újmu významně snižuje. Není-li vznik nemajetkové újmy (být minimální) v řízení vyvrácen a účastníkovi nepřiměřeně dlouhého řízení se nedostane ani zadostiučinění formou konstatování porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, dojde tím k porušení práva zaručeného čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Ve výjimečných případech z ústavního hlediska obстоjí závěr, že účastník řízení, který se po státu v odškodňovacím řízení domáhá zadostiučinění v penězích za porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě a kterému se dostane jen konstatování porušení práva, nemá právo na náhradu nákladů řízení, popřípadě může mít dokonce povinnost nahradit náklady řízení druhé straně (shodně již nález Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 2699/23 ze dne 28. února 2024).

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. IV.ÚS 3377/23 ze dne 28.5.2024)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti stěžovatele F.B., zastoupeného Mgr. Ing. J.B., advokátem, sídlem P., proti usnesení Nejvyššího soudu č. j. 30 Cdo 3115/2023-245 ze dne 30. listopadu 2023, rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 55 Co 362/2022-150 ze dne 11. ledna 2023 a rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 č. j. 14 C 356/2021-68 ze dne 8. června 2022, za účasti Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 1, jako účastníků řízení, a České republiky - Ministerstva dopravy, sídlem nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1 - Nové Město, jako vedlejší účastnice řízení, tak, že rozsudkem Městského soudu v Praze č. j. 55 Co 362/2022-150 ze dne 11. ledna 2023 v části výroku I, kterou byl změněn výrok I rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 č. j. 14 C 356/2021-68 ze dne 8. června 2022, bylo tím, že Městský soud v Praze ani nekonstatoval porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, porušeno právo stěžovatele na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem podle čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod. Ve zbytku se ústavní stížnost odmítá.

Z odůvodnění:

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadených rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví napadených rozhodnutí a konstatování, že jimi bylo zasaženo do jeho základních práv. Konkrétně tvrdí, že napadenými rozhodnutími byla porušena jeho ústavně zaručená práva zakotvená v čl. 11 a čl. 36 odst. 1 a 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina"), jakož i jeho právo podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Úmluva"). Doplněním ústavní stížnosti ze dne 13. března 2024 a 18. března 2024 se stěžovatel vyjádřil také k závěrům nálezu sp. zn. IV. ÚS 2699/23 ze dne 28. února 2024 (všechna rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <https://nalus.usoud.cz>).

2. Z ústavní stížnosti, připojených listin a obsahu vyžádaného spisu Obvodního soudu pro Prahu 1 (dále jen "obvodní soud") sp. zn. 14 C 356/2021 se podává, že se stěžovatel v (odškodňovacím) řízení vedeném obvodním soudem domáhal po vedlejší účastnici peněžitého zadostiučinění ve výši 150 000 Kč za nemajetkovou újmu, která mu měla vzniknout nesprávným úředním postupem správních orgánů spočívajícím v nepřiměřené délce přestupkového řízení. To vedl Magistrát hlavního města

Prahy (dále jen "Magistrát") pod sp. zn. S-MHMP 29261/2018 ODA-TAX a následně jako odvolací orgán Ministerstvo dopravy, Odbor veřejné dopravy pod sp. zn. 218/2020-190-TAXI.

3. Celková délka přestupkového řízení činila tři roky a jeden měsíc (od 8. ledna 2018 do 9. února 2021). Řízení bylo proti stěžovateli, který provozoval taxislužbu zprostředkovaně přes platformu Uber, vedeno pro podezření ze spáchání přestupku podle § 35 odst. 2 písm. w) zákona č. [111/1994](#) Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů. Přestupku se měl stěžovatel dopustit dne 23. února 2017 tím, že provozoval taxislužbu vozidlem, které nebylo zapsáno v evidenci vozidel taxislužby. Magistrát stěžovatele uznal rozhodnutím ze dne 26. února 2018 vinným ze spáchání přestupku a uložil mu pokutu ve výši 150 000 Kč. Ministerstvo dopravy k odvolání stěžovatele rozhodnutím ze dne 9. února 2021 snížilo pokutu na částku 75 000 Kč.

4. Obvodní soud napadeným rozsudkem uložil vedlejší účastnici povinnost zaplatit stěžovateli částku 22 500 Kč s příslušenstvím (výrok I), žalobu o uložení povinnosti vedlejší účastnice zaplatit stěžovateli částku 127 500 Kč s příslušenstvím zamítl (výrok II) a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok III). Obvodní soud měl délku přestupkového řízení shodně se stěžovatelem za nepřiměřenou. Vzhledem k tomu, že při takovém nesprávném úředním postupu se vznik nemajetkové újmy presumuje, dovodil, že stěžovateli vlivem nepřiměřené délky řízení vznikla nemajetková újma.

5. Konstatoval, že stěžovateli hrozila vysoká pokuta, že přestupkové řízení je řízením "kvazitrestním", a tak stěžovateli hrozily i další následky, které mohly ovlivnit jeho další podnikání. Dospěl tak k závěru, že je namístež stěžovateli poskytnout zadostiučinění v penězích. Vyšel z dolní hranice základního rozmezí ve výši 15 000 Kč až 20 000 Kč podle stanoviska občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010 ze dne 13. dubna 2011, a v souladu s ním pro první dva roky odškodňovaného řízení vyšel z částky poloviční. S ohledem na okolnosti případu, kdy za zásadní faktor považoval snížený význam řízení konkrétně pro stěžovatele (s ohledem na předvídatelnost výsledku přestupkového řízení, které bylo logickým důsledkem jednání stěžovatele, a s ohledem na osobní nezájem stěžovatele o řízení) snížil výchozí částku 30 000 Kč o 25 % na 22 500 Kč. K okolnosti, že uložená pokuta byla hrazena z účtu právního zástupce stěžovatele, při stanovení výše nepřihlédl, neboť podle něj šlo pouze o způsob úhrady.

6. Rozsudek obvodního soudu napadli odvoláními stěžovatel (zamítavý výrok II a výrok III o náhradě nákladů řízení) i vedlejší účastnice (vyhovující výrok I a výrok III o náhradě nákladů řízení). Městský soud v Praze (dále jen "městský soud") napadeným rozsudkem rozsudek obvodního soudu ve vyhovujícím výroku I změnil tak, že se žaloba o 22 500 Kč zamítá, v zamítavém výroku II rozsudek obvodního soudu potvrdil (výrok I) a uložil stěžovateli zaplatit vedlejší účastnici náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů (výrok II).

7. Odvolání stěžovatele městský soud hodnotil tak, že stěžovatel v něm ani netvrdí žádné podstatné důvody pro vyšší zadostiučinění, pouze nemístně připodobňuje správní řízení k trestnímu, a současně se ztotožnil s obranou vedlejší účastnice, že stěžovateli vzhledem ke konkrétním okolnostem žádná újma nevznikla a tím ani nárok na odškodnění. Jejím odvolání plně vyhověl. Pro odvolací soud bylo stěžejní zjištění, že pokuta nebyla hrazena z prostředků stěžovatele, nýbrž z účtu právního zástupce stěžovatele s využitím finančních prostředků obchodní korporace Uber B. V., což stěžovatel ani nepopíral. Stěžovatel tak nebyl vlivem přestupkového řízení ohledně svých majetkových poměrů v nejistotě a výsledek přestupkového řízení se také nijak nepromítl do případného omezení jeho dalšího podnikání. Současně odvolací soud hodnotil požadavek stěžovatele na zadostiučinění ve výši 150 000 Kč za rozporný s vnímáním obecné spravedlnosti a jako ústavně nekonformní, neboť vzhledem k výši uložené pokuty včetně nákladů správního řízení ve výši 76 000 Kč by přiznání požadované částky znamenalo, že by stěžovatel byl za své protiprávní jednání ještě odměněn částkou minimálně 74 000 Kč.

8. Proti rozhodnutí městského soudu podal stěžovatel dovolání, které Nejvyšší soud napadeným usnesením odmítl jako nepřipustné podle § 243c odst. 1 a 2 občanského soudního řádu, neboť městským soudem přijatý závěr o absenci vzniku újmy stěžovatele není nepřiměřený zjištěným okolnostem případu a je v souladu s judikaturou Nejvyššího soudu v obdobné skutkové situaci, podle níž ob stojí závěr odvolacího soudu o absenci vzniku nemajetkové újmy stěžovatele v důsledku délky správního řízení, k čemuž odkázal na usnesení sp. zn. 28 Cdo 1041/2023 ze dne 5. září 2023. Rovněž zmínil skutkově obdobné věci, avšak za situace nevyvrácení presumpce vzniku nemajetkové újmy, kdy Nejvyšší soud aproboval závěry odvolacího soudu nepřiznávající jinému účastníku nárok na poskytnutí zadostiučinění v penězích za průtažné řízení trvající 5 let, k tomu odkázal na usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 28 Cdo 602/2023 ze dne 5. dubna 2023, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1636/2023 ze dne 8. srpna 2023 jako zjevně neopodstatněná.

II. Argumentace stěžovatele

9. Stěžovatel v ústavní stížnosti a jejím doplnění nesouhlasí s postupem obecných soudů, v jehož důsledku neobdržel žádnou kompenzaci i přes skutečnost, že jeho věc je zjevně zatížena nepřiměřenou délkou řízení, jejíž příčinnou je extrémní průtah. Stěžovatel poukazuje na řadu jím vedených soudních řízení, ve kterých mu bylo přiznáno za obdobných skutkových okolností buď finanční odškodnění, nebo alespoň bylo konstatováno porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces. Stěžovatel uvádí, že mu výsledek správního řízení nemohl být předem znám (v této souvislosti uvádí, že rozhodnutím Ministerstva dopravy byla výše pokuty uložené mu Magistrátem snížena z částky 150 000 Kč na částku 75 000 Kč). Skutečnosti, které následují po ukončení řízení (uhrazení pokuty za stěžovatele třetí osobou), přitom nemohou mít na prožívání nejistoty o výsledku řízení vliv. Stěžovatel namítá, že v řízení nebyl proveden žádný důkaz o tom, že by "měl jistotu" zaplacení pokuty třetí osobou a poukazuje na některá řízení, v nichž si účastník zaplatil pokutu sám, popř. jeho příbuzný. Stěžovatel je přesvědčen, že obecné soudy v napadených rozhodnutích nedůvodně bagatelizují význam věci pro stěžovatele a přistupují k řešení odškodnění řidičů platformy Uber s despektem založeným na popření individualizace případu. Stěžovatel dále uvádí, že obvodní soud i městský soud založily svůj závěr o významu věci pro stěžovatele na nezákonných důkazech, neboť použily informace o finančních prostředcích na účtu advokáta, který je právním zástupcem stěžovatele. Uvedeným postupem soudy v rozporu s § 124 občanského soudního řádu nerespektovaly povinnost mlčenlivosti advokáta a narušily tak privilegovaný vztah mezi klientem a advokátem. Stěžovatel vznáší námitky taktéž proti závěrům, ke kterým dospěl Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2699/23. Stěžovatel se domnívá, že Ústavní soud v uvedeném nálezu popřel vlastní nálezovou judikaturu a nerespektoval princip právní jistoty (svým procesním postupem, když nepřistoupil ke zrušení napadených rozhodnutí), a jde-li o náklady řízení, neaplikoval princip úspěchu ve věci.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

10. Ústavní soud posoudil splnění procesních předpokladů řízení a shledal, že ústavní stížnost byla včas podána oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v nichž byla vydána rozhodnutí napadená ústavní stížností. Stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je v části směřující proti napadenému usnesení Nejvyššího soudu v plném rozsahu přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svých práv (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario). Vzhledem k tomu, že stěžovatel napadl dovoláním výrok I rozsudku městského soudu pouze v částce 100 000 Kč, je ústavní stížnost přípustná pouze proti této části výroku, v jeho zbývající části (v částce 50 000 Kč) je ústavní stížnost nepřipustná [§ 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu], neboť stěžovatel nevyčerpal v tomto rozsahu všechny procesní prostředky k ochraně práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona). To platí i pro tomu odpovídající zamítavý výrok II rozsudku obvodního soudu. Ve zbytku je ústavní stížnost proti napadeným rozsudkům obvodního soudu a městského soudu přípustná.

11. Navrhuje-li stěžovatel zrušení i výroku I rozsudku obvodního soudu, který byl rozsudkem městského soudu změněn, Ústavní soud není k projednání ústavní stížnosti v tomto rozsahu příslušný, neboť není oprávněn rušit to, co již bylo zrušeno [§ 43 odst. 1 písm. d) zákona o Ústavním soudu], to se týká i nákladového výroku III obvodního soudu, který byl "odklizen" nákladovým výrokem II rozsudku městského soudu, který postupem podle § 224 odst. 1 občanského soudního řádu znovu rozhodoval i o nákladech řízení před soudem prvního stupně.

IV. Vyjádření účastníků řízení

12. Ústavní soud zaslal ústavní stížnost k vyjádření Nejvyššímu soudu, městskému soudu, obvodnímu soudu a vedlejší účastnici řízení.

13. Nejvyšší soud opakuje již v napadeném usnesení vyjádřené stanovisko, že vznik nemajetkové újmy je v případě průtažného řízení presumován a může být vyvrácen na základě tvrzení a předložených důkazů vedlejší účastnice, jak tomu bylo i v nyní posuzované věci. Stěžovatelem v ústavní stížnosti odkazovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu vychází naopak z nevyvrácené domněnky vzniku nemajetkové újmy. Uvádí-li stěžovatel, že v řízení před obecnými soudy byly použity nezákonné důkazy, tato námitka nebyla v dovolání stěžovatelem uplatněna, Nejvyšší soud ji tak nemohl v napadeném usnesení posoudit. Nejvyšší soud navrhuje, aby Ústavní soud ústavní stížnost odmítl, případně zamítl. Alternativně Nejvyšší soud navrhuje, aby konstatování porušení práva stěžovatele na přiměřenou délku posuzovaného řízení, uzná-li to za vhodné, poskytl sám Ústavní soud za současného zamítnutí ústavní stížnosti jako v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2699/23.

14. Městský soud odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku, v němž dovedl vyvrácení domněnky vzniku nemajetkové újmy nepřiměřenou délkou řízení na základě konkrétních okolností případu, včetně závěru, že požadavek stěžovatele v daném případě směřuje k získání profitu z protiprávního jednání a je v rozporu s obecným vnímáním spravedlnosti. V této souvislosti poukazuje městský soud na judikaturu Nejvyššího soudu, již byl akceptován závěr o vyvrácení domněnky vzniku nemajetkové újmy. Městský soud si je vědom, že jiný jeho senát dříve rozhodl v obdobném případě odlišně, nicméně tímto rozhodnutím nebyl rozhodující senát vázán.

15. Obvodní soud odkázal na odůvodnění napadeného rozsudku a vyjádřil názor, že v posuzované věci nedošlo k porušení ústavně zaručených práv stěžovatele. Stěžovatel měl jistotu, že dojde k uhrazení pokuty třetí osobou, za takové situace je zásadně umenšena (vyloučena) nejistota o výsledku řízení a obavy týkající se v budoucnu uložené pokuty.

16. Vedlejší účastnice popsala rozdíly skutkově odlišující věc stěžovatele od věcí uváděných v ústavní stížnosti stěžovatelem. Vedlejší účastnice zdůrazňuje, že stěžovatel již necelé dva měsíce po zahájení správního řízení, kdy mu bylo doručeno rozhodnutí správního orgánu ukládající pokutu ve výši 150 000 Kč, věděl, že mu byla uložena pokuta v dolní polovině zákonné sazby a že vzhledem k zásadě zákazu reformatio in peius mu v řízení již nemůže být uložena pokuta vyšší. Pro posouzení ústavního rozměru stížnosti stěžovatele a její důvodnosti považuje vedlejší účastnice za významné, že se stěžovatel účastnil rozsáhlé koordinované aktivity velkého počtu subjektů směřující ke generování zisku provozováním přepravy osob v rozporu se zákonem, přičemž tato koordinovaná aktivita dosáhla rozměrů, jež citelně zatížily aparát veřejné moci a nepřímo tak přispěly k prodlužování řízení na základě toho státním aparátem vedených. Nejde proto o obvyklý případ náhrady nemajetkové újmy z nepřiměřené délky řízení, nadto stěžovatel neprojevil v kompenzačním řízení snahu přesvědčit soud, že v důsledku nesprávného úředního postupu byl skutečně poškozen, když netvrdil ani základní rysy jakékoliv újmy. Podle názoru vedlejší účastnice není důvod rušit stěžovatelem napadená rozhodnutí, a to ani v případě, že by Ústavní soud dospěl ke stejnému závěru jako v nálezu

sp. zn. IV. ÚS 2699/23 (že je třeba poskytnout stěžovateli zadostiučinění formou konstatování porušení práva).

17. Uvedená vyjádření zaslal Ústavní soud stěžovateli na vědomí a k případné replice. Stěžovatel možnosti vyjádřit se k nim nevyužil.

18. Ústavní soud rozhodl bez nařízení ústního jednání, neboť měl za to, že od něho nelze očekávat další objasnění věci (§ 44 zákona o Ústavním soudu).

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

19. Ústavní soud se již v minulosti zabýval několika ústavními stížnostmi, kterými byla napadána rozhodnutí obecných soudů vydaná v řízeních, jimiž se osoby, provozující stejně jako stěžovatel taxislužbu přes platformu Uber, domáhaly odškodnění za nepřiměřeně dlouhé přestupkové řízení. Věc sp. zn. IV. ÚS 2699/23, vůči které se vymezil stěžovatel a které se naopak dovolávají účastníci i vedlejší účastníci, se týkala obdobné situace jako v nyní posuzované věci v tom smyslu, že i tam napadené rozhodnutí městského soudu stálo na závěru, že stěžovateli nevznikla žádná nemajetková újma (tedy na vyvrácení domněnky vzniku takové újmy). Ve všech ostatních obdobných věcech, o kterých bylo, či je vedeno u Ústavního soudu řízení, se stěžovatelům (osobám podnikajícím pod platformou Uber poškozeným nepřiměřenou délkou přestupkového řízení) dostalo nějakého zadostiučinění, minimálně alespoň konstatování porušení práva.

20. Ve věci sp. zn. IV. ÚS 2699/23 Ústavní soud konstatoval, že městský soud závěrem o vyvrácení domněnky vzniku újmy extrémně vybočil z rozhodovací praxe obecných soudů v obdobných věcech, a to aniž by pro to byly (zjištěny) výjimečné, od ostatních obdobných věcí odlišující okolnosti. To, že byla vyvrácena silná domněnka vzniku újmy (byť minimální, kterou stačí odčinit konstatováním porušení práva), ve zjištěném skutkovém stavu oporu nemohlo mít a nemělo. Nálezem ze dne 28. února 2024 proto Ústavní soud ústavní stížnosti zčásti vyhověl a výrokem konstatoval, že městský soud porušil tam napadeným rozhodnutím z odškodňovacího řízení právo stěžovatele na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem podle čl. 36 odst. 3 Listiny. Vzhledem ke konkrétním okolnostem svědčícím pouze minimální újmě a tomu, že v odůvodnění nálezu Ústavní soud sám konstatoval, že tam posuzované (odškodňované) přestupkové řízení bylo nepřiměřeně dlouhé a došlo jím tak k porušení práva stěžovatele na projednání věci v přiměřené lhůtě (jinak by nemohl dospět k závěru o porušení práva podle čl. 36 odst. 3 Listiny), Ústavní soud v souladu s principem zdrženlivosti a minimalizace zásahů ve věci sp. zn. IV. ÚS 2699/23 napadená rozhodnutí ani zčásti nerušil. Obsah odůvodnění zmíněného nálezu je stěžovateli znám, neboť na nález odkázal v podání ze dne 13. března 2024, a nález je znám i účastníkům a vedlejší účastníci, neboť se řízení účastnili, proto na jeho odůvodnění Ústavní soud v podrobnostech jen odkazuje.

21. Městský soud i v nyní posuzované věci založil rozhodnutí zejména na skutečnosti, že stěžovatel nemohl být s ohledem na konkrétní okolnosti věci v nejistotě o tom, jak řízení dopadne, a proto nedošlo ke splnění podmínek § 13 zákona č. [82/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. [358/1992](#) Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). Městský soud při uvažování o vzniku nemajetkové újmy v obou posuzovaných věcech akcentoval, že existuje mechanismus, v jehož rámci platforma Uber, prostřednictvím advokáta řidičů, platí za řidiče pokuty, které jsou jim uloženy ve správním řízení. Tato skutečnost, jak konstatoval Ústavní soud v nálezu sp. zn. IV. ÚS 2699/23, však sama nutně nevylučuje vznik nemajetkové újmy nepřiměřenou délkou řízení a domněnku vzniku újmy tedy nevyvrací. Ústavní soud v této souvislosti již dříve připomněl závěry nálezu sp. zn. I. ÚS 1536/11 ze dne 21. září 2011 (N 165/62 SbNU 449), ve kterém uvedl, že Evropský soud pro lidská práva vychází z vyvrátitelné domněnky, že nepřiměřená délka řízení znamená pro stěžovatele morální újmu a žádné důkazy v tomto ohledu v zásadě nevyžaduje. Je pak

věcí státu, zda se na základě okolností konkrétního případu pokusí danou domněnku vyvrátit, a pokud tak učiní, výsledné odůvodnění musí být dostatečné.

22. Tyto závěry se uplatní i v nyní posuzované věci; není totiž důvodu se od nich jakkoliv odchýlit, neboť závaznost vykonatelných nálezů podle čl. 89 odst. 2 Ústavy pro všechny orgány i osoby zásadně dopadá i do rozhodovacích poměrů Ústavního soudu samého. Ústavní soud současně neshledal důvody pro postup podle § 23 zákona o Ústavním soudu. I zde se tedy uplatní závěr, že není-li vznik nemajetkové újmy nepřiměřeně dlouhým řízením vyvrácen a účastníkovi nepřiměřeně dlouhého řízení se nedostane žádného zadostiučinění, jde o porušení práva zaručeného v čl. 36 odst. 3 Listiny.

23. V nyní posuzované věci, stejně jako ve věci sp. zn. IV. ÚS 2699/23, Ústavní soud vzhledem ke konkrétním okolnostem dovodil, že z ústavněprávního hlediska je dostatečnou nápravou (satisfakcí) za porušení práva na projednání věci (odškodňovaného, nepřiměřeně dlouhého přestupkového řízení) v přiměřené lhůtě to, že sám Ústavní soud v nálezu toto porušení práva konstatuje (jako předpoklad závěru o porušení čl. 36 odst. 3 Listiny) a není tak nutné napadená rozhodnutí rušit.

24. Ústavní soud nepřehlédl, že obě věci nejsou stejné, avšak jsou ve výsledku srovnatelné, neboť okolnosti svědčící pro vyšší a nižší újmu se vyvažují.

25. V nyní posuzované věci stěžovateli zprvu hrozila významně vyšší pokuta než ve věci posuzované pod sp. zn. IV. ÚS 2699/23. Za přestupek podle § 35 odst. 2 písm. w) zákona o silniční dopravě hrozila po zahájení přestupkového řízení pokuta až ve výši 350 000 Kč podle § 35 odst. 6 písm. b) zákona o silniční dopravě ve znění účinném od 4. října 2017 [jednání stěžovatele, ač k němu došlo již dne 23. února 2017, bylo posuzováno s respektem k čl. 40 odst. 6 Listiny optikou pro stěžovatele příznivějšího pozdějšího znění zákona o silniční dopravě ve znění zákona (novely) č. [304/2017](#) Sb., maximální sazba pokuty za spáchaný přestupek byla totiž novelou snížena z 500 000 Kč (§ 35 odst. 2 zákona o silniční dopravě ve znění účinném do 3. října 2017) na zmíněných 350 000 Kč]. Po rozhodnutí Magistrátu, tedy již dva měsíce po zahájení řízení, stěžovateli hrozila pokuta již jen 150 000 Kč. Ve věci sp. zn. IV. ÚS 2699/23 hrozila stěžovateli pokuta pouze 120 000 Kč za dva přestupky, resp. později jen 60 000 Kč v důsledku zániku odpovědnosti vlivem času.

26. V nálezu sp. zn. IV. ÚS 2699/23 Ústavní soud zdůraznil, že v přestupkovém řízení má institut zániku odpovědnosti a zastavení řízení z tohoto důvodu satisfakční funkci. Zánik odpovědnosti jako důvod pro zastavení přestupkového řízení lze považovat za svého druhu zákonem předvídanou formu upuštění od potrestání a reparaci nepřiměřené délky řízení přímo v samotném řízení. V nyní posuzované věci se stěžovateli ani takové satisfakce nedostalo.

27. Na druhou stranu, vzhledem k tomu, že újmu podstatným způsobem snižuje (minimalizuje) zajištěné financování pokuty cizími zdroji, nabývá na významu při porovnávání stavu a míry nejistoty to, ohledně kolika přestupků je nepřiměřeně dlouhé řízení vedeno a ohledně kolika přestupků tak účastníkovi přestupkového řízení hrozí evidence v registru přestupků. V posuzované věci šlo jen o jeden přestupek, v předchozí věci o dva.

VI. Závěr

28. Vzhledem k výše uvedenému Ústavní soud závěrem konstatuje, že částí výroku I rozsudku městského soudu, kterou byl změněn výrok I rozsudku obvodního soudu tak, že se žaloba o 22 500 Kč s příslušenstvím zamítá, aniž by městský soud současně konstatoval porušení práva na projednání přestupkové věci v přiměřené lhůtě, byla porušena základní práva stěžovatele podle čl. 36 odst. 3 Listiny.

29. Ústavní soud však tak jako ve věci sp. zn. IV. ÚS 2669/23 dospěl s ohledem na princip zdrženlivosti a minimalizace zásahů do rozhodovací činnosti obecných soudů k závěru, že dostatečnou nápravou v dané věci je již to, že Ústavní soud konstatuje ve výroku porušení práva podle čl. 36 odst. 3 Listiny a současně v odůvodnění nálezů sám Ústavní soud konstatuje porušení práva na projednání věci (odškodňovaného, nepřiměřeně dlouhého přestupkového řízení) v přiměřené lhůtě (jakožto předpoklad závěru o porušení čl. 36 odst. 3 Listiny). To představuje vzhledem k okolnostem dostatečnou nápravu (satisfakci) a není tak nutné napadená rozhodnutí rušit.

30. Důvodem pro zrušení napadených rozhodnutí není ani potřeba znovu rozhodnout o nákladech řízení, i zde platí závěry vyjádřené již ve věci sp. zn. IV. ÚS 2669/23.

31. Současně Ústavní soud považuje za potřebné alespoň stručně reagovat na argumentaci stěžovatele (ve prospěch zrušení rozhodnutí obecných soudů) týkající se nákladů, které mu v souvislosti s uplatněním nároku na náhradu nemajetkové újmy vznikly (soudní poplatek 2 000 Kč za žalobu, 7 000 Kč za dovolání a náklady řízení ve výši 3 300 Kč), a to aniž by tím jakkoli popíral ve věci sp. zn. IV. ÚS 2699/23 zmíněnou možnost výjimečně vzhledem k okolnostem aplikovat § 142 odst. 3 občanského soudního řádu ve prospěch žalované strany. Bylo samozřejmě na stěžovateli jakožto žalobci stanovit žalovanou částku, ale jak konstatoval v napadeném rozsudku již obvodní soud, žalovaná částka byla zjevně nepřiměřená, mnohonásobně překračující výši případné kompenzace podle shora zmíněného stanoviska Nejvyššího soudu sp. zn. Cpjn 206/2010. V úvahu přicházející zadostiučinění v penězích bylo nepochybně pod limitem přípustnosti dovolání stanoveným v § 238 odst. 1 písm. c) občanského soudního řádu, zvolil-li by stěžovatel tedy takovou (přiměřenou) částku, náklady na soudní poplatek za dovolání by mu nevznikly.

32. Ve zbývajících částech Ústavní soud ústavní stížnost odmítl. V části směřující proti výrokům I a III rozsudku obvodního soudu tak učinil (z důvodu popsanych výše v bodu 11) podle § 43 odst. 1 písm. d) zákona o Ústavním soudu a ve zbytku podle § 43 odst. 2 písm. a) téhož zákona, neboť šlo o návrh zjevně neopodstatněný.

© EPRAVO.CZ - Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělku \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)